

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Perusopetuspalvelut
PL 3000
00099 Helsinki

YHTENÄISKOULUN JOHTOKUNNAN LAUSUNTO

Yhtenäiskoulun johtokunta päätti 30.11. pitämässään kokouksessa vastata kaikkiin kasvatuksen ja koulutuksen toimialan perusopetusjohtajalta tulleisiin lausuntopyyntöihin, joita ovat seuraavat:

- 1) oppilaaksiottokriteerien muutosehdotus
- 2) laajennetun oppilaaksiottoalueen purkaminen
- 3) ehdotus koulun enimmäisoppilasmääräksi 1.8.2017 aloittavien oppilaiden osalta ja
- 4) ehdotus koulun A1- kielivalinnoista

Oppilaaksiottokriteerien muutosehdotus

Vieraan kielen opiskelun aloittaminen 1.luokalta on hyvä ja kannatettava asia, josta hyötyvät kaikenlaiset oppijat. Johtokunta piti tärkeänä sitä, että kielivalikoima on kaikilla Helsingin alueilla tasapuolisesti laaja ja aloitusryhmäkoot määritelty riittävän pieniksi, jotta myös harvinaisten kielten ryhmiä syntyy kaikenkokoisiin kouluihin.

Johtokunta esitti kuitenkin huolensa muutamiin uudistuksen kaupunkitason käytännön toteutukseen liittyviin asioihin. Johtokunta haluaa tuoda nämä huolenaiheet kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle tiedoksi ja toivoo, että toimiala huomioi asiat linjatessaan uudistuksen yksityiskohtia.

1. Varhennetun A1-kielen tuottama ensisijainen oppilaaksiotto-oikeus on ongelmallinen lähikouluperiaatteen ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta
 - Mikäli lähikoulussa ei toteudu kuin englanti, on harvinaisten kielten opiskelumahdollisuus 1.luokalta alkaen vain näennäistä. Tämä tuottaa alueellista epätasa-arvoa.
 - Lähikouluperiaate heikentyy oppilaiden lähtiessä liikkumaan pois lähikoulusta harvinaisten A1-kielten takia. Koska kuitenkin kouluihin on esitetty enimmäisoppilasmääriä ja oppilaaksiottoalueen omat oppilaat ovat etusijalla myös kielivalinnoissa, tämä tarkoittaa käytännössä myös sitä, että kaikki halukkaat eivät järkevän koulumatkan etäisyydellä pysty lukemaan haluamaansa A1-kieltä.
 - Alueellinen eriytyneisyys vahvistuu ajan myötä entisestään, kun sellaisten koulujen vetovoima vähentyy, joissa on tarjolla vain A1-englantia. Oppilaan asuinpaikka määrittää aiempaa enemmän sen, mitä hänen on mahdollista lähikoulussaan A1-kielenä opiskella.
 - Johtokunta piti erityisesti laajennetuilla oppilaaksiottoalueilla ongelmallisena sitä, että uusissa oppilaaksioton kriteereissä A-kielen valinta ajaa sisaruuden ohi. Mikäli laajennetut oppilaaksiottoalueet puretaan, tämä saattaa aiheuttaa tilanteen, jossa esikoisen lähikoulu muuttuukin kouluksi, johon pienemmät sisarukset pääsevät vain toissijaisen oppilaaksioton kautta. Johtokunnan mielestä sisaruuden tulisi näissä tapauksissa ajaa A-kielen valinnan edelle niiden perheiden kohdalla, joissa ensimmäiset lapset ovat tulleet kouluun laajennetun oppilaaksiottoalueen ollessa voimassa. Johtokunta esittää, että syksystä 2018 alkaen voimassa olisi siirtymäaika, jolloin näiden lasten kohdalla huomioitaisiin sisaruus ennen A-kielen valintaa, mikäli oppilaspaikat eivät riitä kaikille oppilaaksiottoa pyytäneille.

2. Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa toteutuvan kielten opetuksen vaikutus alueiden A1-kielten valikoimaan määrittää alueen kielivalikoimaa
 - Päiväkotien kanssa tehtävän yhteistyön muodot tulisi määritellä tarkemmin yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen sekä perusopetuksen kanssa. Käpylän alueen päiväkodeissa olisi huolehdittava siitä, että lapset tutustuvat varhaiskasvatus- ja esikouluvuosinaan tasapuolisesti kaikkiin alueen kouluissa tarjolla oleviin vieraisiin kieliin.
 - Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kielten opetus on kannatettavaa, mutta sitä ei johtokunnan mielestä voi tehdä koulujen todellisuudesta ja tarjonnasta irrallaan, sillä muuten muodostuu tilanne, jossa päiväkotien kieltenopetus määrittää alueellisen kielitarjonnan, ja kaupungin alueet joutuvat keskenään epätasa-arvoiseen asemaan.
 - Vain yhdellä harvinaisella vieraalla kielellä rikastamalla toteutettu varhaiskasvatus ja esiopetus saattaa kaventaa alueen kielitarjontaa, jos vain tätä kieltä valitaan laajasti ensimmäiselle luokalle.

Laajennetun oppilaaksiottoalueen purkaminen

Johtokunta piti esitystä laajennetun oppilaaksiottoalueen purkamisesta kannatettavana. Käpylän alueen koulujen erilliset oppilaaksiottoalueet tuovat laajennettua oppilaaksiottoa paremmin perheille ennustettavuutta lapsen koulupaikasta 1.luokalla. Johtokunta kannattaa myös lausuntopyynnön liitteenä ollutta karttaesitystä Koskelan ala-asteen, Käpylän peruskoulun ja Yhtenäiskoulun erillisistä oppilaaksiottoalueista.

Johtokunta pitää kuitenkin erittäin tärkeänä, että mikäli laajennettu oppilaaksiottoalue puretaan, sen yhteydessä huomioidaan edellisessä kohdassa esitetty sisaruksia koskeva muutos oppilaaksioton kriteereihin siirtymäajaksi.

Ehdotus koulun enimmäisoppilasmääräksi 1.8.2017 aloittavien oppilaiden osalta

Johtokunta esittää Yhtenäiskoulussa 1.8.2017 aloittavien oppilaiden enimmäismääräksi 46:ta oppilasta. Yhtenäiskoulussa on tavoitteena aloittaa varhennetun ranskan opetus. Jos 1.luokille jää tilaa oman oppilaaksiottoalueen lasten jälkeen, voi kouluun hakeutua lähialueilta ranskaa lukemaan.

Johtokunta pyytää, että tällä hetkellä käyttökiellossa olevat Yhtenäiskoulun opetustilat avataan oppilaille viimeistään syksyllä 2018 oppilasmäärän kasvun ja tilahtauden takia.

Ehdotus koulun A1- kielivalinnoista

Johtokunta ehdottaa Yhtenäiskoulussa varhennetusti opiskeltaviksi kieliksi englantia ja ranskaa. Jos koulun oppilaaksiottoalueen päiväkodeissa jatkuu varhaiskasvatus- ja esiopetusryhmien espanjan kielen opetus ja Käpylän peruskoulun soveltuvuuskoeotto varhennetun espanjan opetukseen puretaan, Yhtenäiskoulussa on valmiudet jatkossa tarjota myös varhennettua espanjaa 1.luokalta lähtien. Johtokunta esittää kieliryhmän vähimmäisoppilasmääräksi 12–15 oppilasta.

Helsingissä 8.12.2017

Sanna Valtonen
johtokunnan puheenjohtaja

Sari Sola
rehtori